

SEMENA TRADICIJE ZA PLODNO PRIHODNOST

Sožitje tradicije in sedanjosti za zdravo življenje in boljši jutri

Saša Helbel Žižmund
Zasebni vrtec Kobacaj

UVOD

Lansko pomlad smo si v Zasebnem vrtcu Kobacaj zadali projekt obuditev vrtčevskega vrtilčka kot povezovanje in združitvev dveh projektov:

- ▶ Ekošolski projekt Semena in vrtovi - šolska VRTilnica
- ▶ Projekt Spar Kot nekoč

Razlogi za združitvev projektov - sorodne usmeritve in cilji:

- ▶ trajnostni razvoj in delovanje lokalnega okolja,
- ▶ spodbujanje zavedanja o pomenu lokalne samooskrbe,
- ▶ ohranjanje naravne in kulturne dediščine.

Razlogi za izvedbo projekta

- ▶ Želja otrokom privzgajati pozitivni odnos do narave, okolja, rastlin, živih bitij.
- ▶ Otrokom približati čudoviti svet narave.
- ▶ Spodbujati radovednost otrok in njihov aktivni odnos do okolja.

OPERATIVNI CILJI

Otrok:

- ▶ odkriva, spoznava, opazuje, primerja, skrbi in neguje vrtnine;
- ▶ se seznani s pomenom samooskrbe za zdravo življenje in okolje;
- ▶ pridobiva spoštljiv in naklonjen odnos do narave;
- ▶ spoznava različno prehrano in pridobiva navade zdravega in raznolikega prehranjevanja;
- ▶ spozna avtohtone sorte zelenjave;
- ▶ skrbi za ohranjanje naravne dediščine.

Izvedba projekta

- ▶ Sodelovali so vsi oddelki vrtca, od najmlajših do najstarejših; otroci iz skupine Zvezdice (4 do 5 let) vzgojili tudi sadike.
- ▶ Trajanje projekta: od pomladi do jeseni 2017.
- ▶ Skrb in delo na vrtilčku v tesni povezanosti z gibanjem in igro.

Začetna faza projekta

Razdelitev semen posameznih vrtnin med vse oddelke vrtca (8 oddelkov, 4 gredice).

Otroci iz skupine Zvezdice skupaj s sosednjim oddelkom za svojo vrtno gredico izbrali semena:

- ❖ bučk,
- ❖ peteršilja,
- ❖ zelene solate (avtohtona slovenska sorta: solata leda),
- ❖ paradižnika (avtohtona slovenska sorta: paradižnik val).

Avtohtona semena slovenskih sort vrtnin

- ▶ zelena solata LEDA
- ▶ paradižnik VAL

Avtohtone slovenske sorte vrtnin:

- ▶ nastale iz avtohtonega izvornega semena;
- ▶ se jih prideluje, vzdržuje in razmnožuje v Sloveniji;
- ▶ slovenskega porekla, značilne za naše okolje;
- ▶ prilagojene našim ravnim razmeram;
- ▶ plod znanja o gojenju rastlin naših prednikov.

Setev na vrtu

- ▶ Uporaba vrtnih pripomočkov: grablje, lopatke, zalivalke.
- ▶ Prekopavanje, grabljenje, sejanje, gnojenje, zalivanje.
- ▶ Oznaka zasajenih sort zelenjave.

Gojenje sadik

Semena izbranih vrtnin smo posejali tudi v lončke in jih postavili na okensko polico v igralnici ter jih označili.

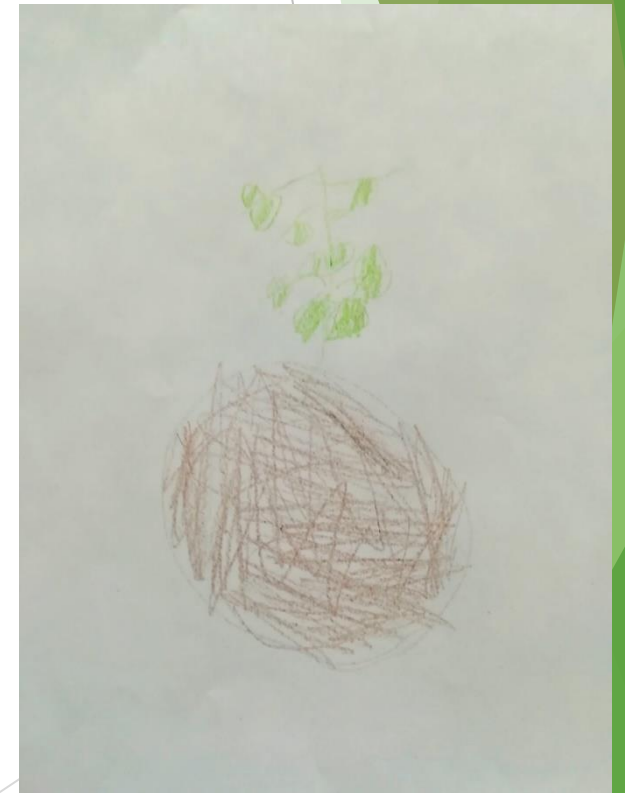
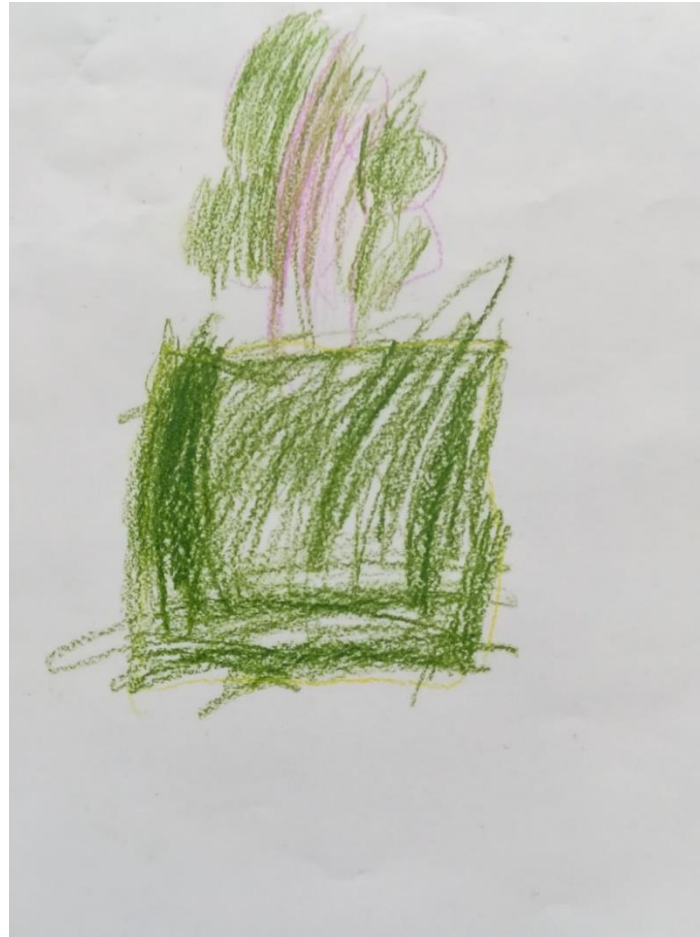

Skrb za sadike

Otroci so za posejana semena skrbeli - zalivali, opazovali spremembe, njihovo rast, primerjali, ugotavljali in spoznavali podobnosti in razlike, spoznavali dejavnike, ki vplivajo na boljšo, hitrejšo rast.

Poustvarjanje posameznih faz rasti z risanjem

Ugotovitve otrok

- ▶ Razlike v rasti sadik glede na vrsto zelenjave (solata hitreje kot paradižnik);
- ▶ razlike v videzu med sadikami (oblika listov);
- ▶ seme iste sorte v lončku hitreje vzkliko kot na vrtu;
- ▶ rast hitrejša, če je v lončku manj semen.

Dejavniki in pogoji za uspešno rast rastlin

- ▶ Zemlja,
- ▶ voda,
- ▶ svetloba,
- ▶ toplota.

Skrb za vrtniček

- ▶ Opazovanje rasti vrtnin, primerjanje;
- ▶ zalivanje;
- ▶ pletje;
- ▶ prijatelj deževnik.

Žetev / Pridelki

- ▶ Prve pridelke nabirali junija, zadnje septembra.
- ▶ Priprava obrokov - solata, panirane bučke, bučkina juha, paradižnik kot priloga, peteršilj kot začimba.
- ▶ Otrok se srečuje z naravnim načinom prehranjevanja in pomenom samooskrbe za zdravje in okolje.

Ugotovitve otrok

- ▶ Hrana, ki so jo sami pridelali, je boljšega okusa.
- ▶ Otroci so bili veseli in ponosni, da so okušali sadove svojega dela in truda - pomen neposredne izkušnje in aktivne udeležbe.

Zaključek

Pri vzgajanju okoljske naravnosti in ekološke ozaveščenosti otrok je ključno:

- ▶ omogočiti otrokom neposreden stik z naravo,
- ▶ spodbujati njihovo aktivno udeležbo pri izvajanju dejavnosti.

Skozi projekt so se otroci seznanili z/s:

- ▶ osnovami vrtnarjenja,
- ▶ naravnim razvojnim ciklom vrtnin,
- ▶ dejavniki, ki omogočajo in vplivajo na rast rastlin,
- ▶ pomenom samooskrbe za zdravje in okolje,
- ▶ avtohtonimi slovenskimi sortami vrtnin,
- ▶ pomenom vzgajanja avtohtonih sort za ohranjanje naravne in kulturne dediščine,
- ▶ vrednostjo negovanja tradicije in prenašanja osvojenega znanja na naslednje rodove.

<http://kot-nekoc.si/aktualno/vrtec-kobacaj-iz-grosupljega/>

Viri in literatura

- ▶ Bahovec, e. idr. (1999). Kurikulum za vrtce. Ljubljana: Ministrstvo za šolstvo in šport.
- ▶ Internetni vir: https://www.spar.si/sl_SI/aktualno/spar-kot-nekoc.html.
- ▶ Katalinič, D. (1992). Od semena do rastline. Ljubljana: Zavod RS za šolstvo in šport.
- ▶ Katalinič, D. (2010). Prvi naravoslovni koraki. Odranci: Mizarstvo Antolin.
- ▶ Katalinič, D., Tratnjek, I., Anželj, B., (2007). Sejemo, sadimo in raziskujemo že v vrtcu. Ljubljana: Zavod RS za šolstvo in šport.